

10 клас

Контрольна робота № 1 «Вступ. Поняття норми в сучасній українській літературній мові. Лексична норма»

I. 1. Лексикографія – це

- А) лексика, лексикон, запас слів, який виявляється у варіанті мовлення
- Б) розділ мовознавства, що розробляє теорію та практику укладання словників
- В) сукупність слів певної мови, її словниковий склад

2. Літературна мовна норма – це

- А) унормована, регламентована та відшліфована форма української національної мови
- Б) це форма української національної мови, її складова частина, однакова на всій території її поширення
- В) усталені, загальноприйняті правила, взірці вживання мовних засобів у писемній та усній формі спілкування

3. Типи норм у сучасній українській літературній мові:

- А) орфографічні, орфоепічні, лексичні, морфологічні, синтаксичні, стилістичні, пунктуаційні норми
- Б) правильна вимова й наголошування слів, елементи культури мовлення
- В) графіка, орфографія, орфоепія, лексика, морфологія, синтаксис, стилістика, пунктуація

4. Лексична помилка – це:

- А) уживання слів у властивому значенні
- Б) основний, реальний зміст слова
- В) порушення відповідності між явищем і способом його називання

5. Плеоназми – це

- А) слова, досить близькі за звучанням, але різні за значенням
- Б) копіювання слів чи фразеологізмів з іншої мови
- В) зайві слова в мовленні

Г) слова, не властиві певній епосі.

II. Лексична помилка. Помилку допущено в рядку

1. прочитайте інструкцію	2. ухвалити рішення
перевіряти паспорти	запобігти помилці
дані не співпадають	здійснити контроль
не чути зауважень	відвідати міроприємство

3.
багаточисленні випадки
непереборне бажання
уповільнена реакція
тривалі перемовини

4.
гумові чоботи
воєнна форма
захисний колір
яскрава наліпка

5.
Я рахую, що перспектива в нас є.
Я думаю, що нам не треба поспішати.
Я переконаний, що до вечора ми ще встигнемо.
Я вважаю, що нам треба бути уважнішими.

6.
Виговор з попередженням
Запровадження виборності
Оголошення подяки
Посвідка на проживання

III. Антисуржик (запишіть правильно)

Віруючий	зняти квартиру
Завідуючий	вірна відповідь
Кріпись	отримати освіту
Каблуки	слідуюча зупинка
Сапожки	рубашка
Брюки	трубка
Рельси	букашка
Юбка	приводити приклад
мусорник	бувший у користуванні
наряд	по крайній мірі
Красотка	наобум
Кісточка	напір води

IV. Фразеологія

Установіть відповідність між фразеологізмом і його значенням

Фразеологізм

Значення

1 неопалима купина
2 земля обітована
3 лепта вдовиці

невеликий, посильний вклад
вершина творчості
місце заповітної мрії

4 наріжний камінь

те, що живе вічно

основа, базис

Правильною є відповідність:

Фразеологізм

Антонім

співати дифірамби

поливати поміями

купатися в золоті

пливти проти течії

розправити крила

голий як бубон

гнути кирпич

скласти зброю

гнути шию

Доберіть до фразеологізму "Голову гризти" відповідне йому значення

викликати хворобу

набридати розмовами

напружено думати

втрачати надію

Вкажіть значення фразеологізмів з городиною

На бобах

Давати гарбуза

Як виросте гарбуз на вербі

Горох з капустою

Моркву терти

Підносити тертого хрону

По три за цибулю продавати

V.

Синонімами є всі слова в рядку

Говіркий, веселий, радісний

Карати, мучити, тримати

Деінде, подекуди, зблизька

Артист, лицедій, актор

У прямому значенні вжито всі прикметники в рядку

Гострий біль, минулі роки, живильна вода

Глибоке озеро, золоте слово, жорсткий матрац

Шовкова хустка, теплі спогади, ясне небо

Дитячі голоси, свіжий хліб, настільна лампа

Неправильно дібраний власне український відповідник:

дистанція – відстань

куліси – лаштунки

фіаско – цікавість

аномалія – відхилення

Правильний варіант слововживання:

у словнику біля ста тисяч слів

узяти себе в руки

бачити на власні очі

у випадку необхідності

VI. Закарпатський діалект (вкажіть значення)

Ширинка

Серенча

Мацур

Палачинти

Никати

Звідати

Оцінювання

I – 1 бал; II – 3 бали; III – 2 бали; IV – 3 бали; V – 2 бали; VI- 1 бал.